

PRILOGA X

EKONOMSKE IN FINANČNE DOLOČBE V ZVEZI S SVOBODNIM TRŽAŠKIM OZEMLJEM

1. Svobodno tržaško ozemlje brezplačno dobi italijansko državno in paradržavno premoženje na Svobodnem ozemlju.

Za namene te priloge se za državno ali paradržavno premoženje štejejo: premično in nepremično premoženje italijanske države, krajevnih oblasti, javnih ustanov ter družb in združenj v javni lasti kot tudi premično in nepremično premoženje, ki je prej pripadalo fašistični stranki ali njenim pomožnim organizacijam.

2. Vsi prenosi italijanskega državnega in paradržavnega premoženja, opredeljenega v prvem odstavku zgoraj, do katerih je prišlo po 3. septembru 1943, so nični. Ta določba pa ne vključuje zakonitih dejanj v zvezi s tekočo dejavnostjo državnih in paradržavnih agencij, kolikor se nanašajo na prodajo blaga, ki ga te organizacije običajno proizvajajo ali prodajajo v normalnem obsegu pri izvajanju običajnih poslovnih dogovorov ali pri rednih vladnih dejavnostih upravne narave.

3. Za podmorske kable, ki so last italijanske države ali italijanskih paradržavnih organizacij, veljajo določbe prvega odstavka, če so to kabelski končniki in deli kablov, ki ležijo v teritorialnih vodah Svobodnega ozemlja.

4. Italija izroči Svobodnemu ozemlju vse potrebne arhive in dokumente upravne narave ali zgodovinske vrednosti, ki se nanašajo na Svobodno ozemlje ali na premoženje, preneseno po prvem odstavku te priloge. Svobodno ozemlje izroči Jugoslaviji vse dokumente enake narave, ki se nanašajo na ozemlje, odstopljeno Jugoslaviji po tej Pogodbi, Italiji pa vse dokumente enake narave, ki so morda še na Svobodnem ozemlju in se nanašajo na italijansko ozemlje.

Jugoslavija izjavlja, da je pripravljena izročiti Svobodnemu ozemlju vse arhive in dokumente upravne narave, ki se nanašajo na upravljanje Svobodnega ozemlja in so potrebni izključno v ta namen in so takšne vrste, kot so jih pred 3. septembrom 1943 običajno hranile krajevne oblasti, pristojne za ozemlje, ki je zdaj del Svobodnega ozemlja.

5. Svobodno ozemlje je oproščeno plačevanja italijanskega javnega dolga, mora pa prevzeti obveznosti italijanske države do imetnikov obveznic tega dolga, ki obdržijo svoje bivališče na Svobodnem ozemlju ali kot pravne osebe obdržijo svoj glavni sedež, ali glavni sedež poslovanja, če te obveznosti ustrezajo tistemu delu tega dolga, za katerega so bile obveznice izdane pred 10. junijem 1940 in ki ga je mogoče povezati z javnimi deli in s civilnimi javnimi službami, koristnimi za omenjeno Ozemlje, ni pa ga mogoče bodisi neposredno ali posredno pripisati vojaškemu namenom.

Od imetnikov se lahko zahtevajo vsi potrebni dokazi o poreklu obveznic. Italija in Svobodno ozemlje z medsebojnimi dogovori določita delež italijanskega javnega dolga, omenjen v tem odstavku, in načine, ki jih je treba uporabiti za uresničitev teh določb.

6. Prihodnji status zunanjih dolgov, zavarovanih z obremenitvami premoženja ali prihodkov Svobodnega ozemlja, urejajo dodatni sporazumi med zadevnimi stranmi.

7. Italija in Svobodno ozemlje s posebnimi dogovori uredita pogoje, pod katerimi se na podobne organizacije na Svobodnem ozemlju prenesejo obveznosti, ki jih imajo italijanske javne ali zasebne organizacije socialnega zavarovanja do prebivalcev Svobodnega ozemlja, kakor tudi sorazmeren delež rezerv, ki so jih zbrale omenjene organizacije.

Svobodno ozemlje in Italija ter Svobodno ozemlje in Jugoslavija sklenejo tudi podobne dogovore, ki urejajo obveznosti javnih in zasebnih organizacij za socialno zavarovanje, katerih glavni sedež je na Svobodnem ozemlju, do imetnikov zavarovalnih polic ali plačnikov prispevkov, ki bivajo v Italiji ali na ozemlju, odstopljenem Jugoslaviji po tej Pogodbi.

Podobni dogovori se med Svobodnim ozemljem in Jugoslavijo sklenejo tudi zato, da se uredijo obveznosti javnih in zasebnih organizacij socialnega zavarovanja, katerih glavni sedež je na ozemlju, odstopljenem Jugoslaviji po tej Pogodbi, do imetnikov zavarovalnih polic ali plačnikov prispevkov, ki bivajo na Svobodnem ozemlju.

8. Italija je še naprej odgovorna za plačevanje civilnih ali vojaških pokojnin, ki jih od začetka veljavnosti te Pogodbe v službi italijanske države ali italijanskih občinskih ali drugih krajevnih oblasti pridobijo osebe, ki na podlagi te Pogodbe sprejmejo državljanstvo Svobodnega ozemlja, vstevši tudi pravice do pokojnine, ki se niso izplačljive. Italija in Svobodno ozemlje se dogovorita o načinu izpolnjevanja te obveznosti.

9. Pod pogojem, da so bili zakonito pridobljeni, se premoženje, pravice in interesi italijanskih državljanov, ki so po 10. juniju 1940 pridobili stalno prebivališče na Svobodnem ozemlju, in oseb, ki opirajo za italijansko državljanstvo v skladu s Statutom Svobodnega tržaškega ozemlja, v obdobju treh let od začetka veljavnosti te Pogodbe spoštujejo v enaki meri kot premoženje, pravice in interesi državljanov Svobodnega ozemlja na splošno.

Za zakonito pridobljeno premoženje, pravice in interese drugih italijanskih državljanov in italijanskih pravnih oseb na Svobodnem ozemlju velja samo tista zakonodaja, ki bi utegnila biti občasno sprejeta glede lastnine tujih fizičnih in pravnih oseb nasploh.

10. Osebam, ki opirajo za italijansko državljanstvo in se preselijo v Italijo, se, potem ko poravnajo dolgove ali davčne obveznosti, ki bi jih dolgovali na Svobodnem ozemlju, dovoli, da odnesejo s seboj svoje premoženje in prenesejo denarna sredstva, ki jih imajo, pod pogojem, da so bili to premoženje in ta sredstva pridobljeni zakonito. Za selitev takega premoženja se ne naloži nobena izvozna ali uvozna carina. Nadalje se tem osebam dovoli, da prodajo svoje premoženje in nepremično premoženje pod enakimi pogoji kot državljani Svobodnega ozemlja.

Prenos premoženja v Italijo se opravi pod pogoji, ki niso v nasprotju z Ustavo Svobodnega ozemlja, in na način, o katerem se bosta sporazumela Italija in Svobodno ozemlje. Pogoji in roki, v katerih se opravi prenos sredstev, vključno z izkupičkom od prodaje, se določijo na isti način.

11. Premoženje, pravice in interese, ki so ob začetku veljavnosti te Pogodbe v Italiji in pripadajo nekdanjim italijanskim državljanom s stalnim prebivališčem na Svobodnem ozemlju, ki postanejo državljani Svobodnega ozemlja po tej Pogodbi, mora Italija se tri leta po začetku veljavnosti te Pogodbe upoštevati v isti meri kot premoženje, pravice in interese italijanskih državljanov nasploh.

Te osebe imajo pravico opraviti prenos in likvidacijo svojega premoženja, pravic in interesov pod enakimi pogoji, kot so predvideni v desetem odstavku.

12. Družbe, ustanovljene po italijanskem pravu, katerih glavni sedež je na Svobodnem ozemlju in ki želijo prenesti svoj glavni sedež v Italijo ali Jugoslavijo, je treba prav tako obravnavati v skladu z določbami desetega odstavka te priloge, pod pogojem, da je več kot petdeset odstotkov kapitala družbe v lasti oseb, ki običajno prebivajo zunaj Svobodnega ozemlja, ali oseb, ki se preselijo v Italijo ali Jugoslavijo.

13. Na dolgove oseb, ki prebivajo v Italiji ali na ozemlju, odstopljenem Jugoslaviji, do oseb, ki prebivajo na Svobodnem ozemlju, ali dolgove oseb, ki prebivajo na Svobodnem ozemlju, do oseb v Italiji ali na ozemlju, odstopljenem Jugoslaviji, odstop ozemlja ne

učinkuje. Italija, Jugoslavija in Svobodno ozemlje se zavezujejo, da bodo lajšali poravnavo teh obveznosti. Za namene tega odstavka izraz "osebe" vključuje pravne osebe.

14. Premoženje kateregakoli Združenega naroda ali njegovih državljanov na Svobodnem ozemlju se, če še ni bilo sproščeno iz sekvestracije ali drugih italijanskih ukrepov nadzora ali ni bilo vrnjeno lastniku, vrne v stanju, v kakršnem je zdaj.

15. Italija vrne premoženje, ki je bilo s Svobodnega ozemlja protipravno odneseno v Italijo po 3. septembru 1943. Razen za premoženje, za katero veljajo druge določbe te priloge, veljajo glede izpolnitve te obveznosti drugi, tretji, četrti, peti in šesti odstavek 75. člena.

Določbe prvega, drugega, petega in šestega odstavka 75. člena se uporabljajo za premoženje, ki ga Svobodno ozemlje vrne in je bilo med vojno odneseno z ozemlja kateregakoli Združenega naroda.

16. Italija vrne Svobodnemu ozemlju v najkrajšem možnem času vse ladje v italijanski posesti, ki so bile 3. septembra 1943 v lasti fizičnih oseb, ki prebivajo na Svobodnem ozemlju in ki na podlagi te Pogodbe pridobijo državljanstvo Svobodnega ozemlja, ali italijanskih pravnih oseb, ki imajo in ohranijo svoj glavni sedež na Svobodnem ozemlju, razen ladij, ki so bile prodane v dobri veri.

17. Italija in Svobodno ozemlje ter Jugoslavija in Svobodno ozemlje sklenejo sporazuma, ki bosta omogočila pravično razdelitev premoženja vseh obstoječih krajevnih skupnosti, katerih območje je razdeljeno z mejo, določeno na podlagi te Pogodbe, in zagotovila prebivalcem ohranitev tistih komunalnih služb, potrebnih za prebivalce, ki niso posebej zajete v drugih delih te Pogodbe. Podobna sporazuma se skleneta tudi za pravično razdelitev železnikarskega voznega parka in opreme ter opreme dokov in pristanišče opreme in plovil kot tudi za druge se nerešene gospodarske zadeve, ki niso vsebovane v tej prilogi.

18. Ne glede na prenos suverenosti in kakršnekoli spremembe državljanstva kot posledice tega, državljanji Svobodnega ozemlja v Italiji še naprej uživajo pravice industrijske lastnine ter avtorske pravice za literarna in umetniška dela, do katerih so bili upravičeni na podlagi zakonodaje, ki je veljala v Italiji v času prenosa. Svobodno ozemlje prizna in izvaja pravice industrijske lastnine ter avtorske pravice za literarna in umetniška dela, ki obstajajo na Svobodnem ozemlju na podlagi italijanskih zakonov, ki veljajo v času prenosa, ali bodo ponovno vzpostavljene ali obnovljene v skladu s Prilogo XV Dela A te Pogodbe. Te pravice ostajajo na Svobodnem ozemlju v veljavi enako obdobje, kot bi ostale v veljavi po italijanskih zakonih.

19. Vsak spor, do katerega bi lahko prišlo ob izvajanju te priloge, se obravnava tako, kot določa 83. člen te Pogodbe.

20. Prvi, tretji in peti odstavek 76. člena; 77. člen; tretji odstavek 78. člena; 81. člen ; Del A Priloge XV; Priloga XVI in Del B Priloge XVII, se za Svobodno ozemlje uporabljajo na enak način kot za Italijo.